

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2022
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2022/0176(NLE)

10287/1/22
REV 1

JAI 899
COPEN 246
DROIPEN 89

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia:	NEUVOSTON PÄÄTÖS unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen määrittelemisestä rikollisuuden alaksi, joka täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset
-------	---

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/...,

annettu ... päivänä ...kuuta...,

**unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen määrittelemisestä
rikollisuuden alaksi, joka täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn
sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan
1 kohdan kolmannen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän¹,

¹ Hyväksyntä annettu [... ..kuuta ...] (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU', 29 artiklassa määrätään, että neuvosto voi tehdä päätöksiä, joissa määritellään unionin lähestymistapa tiettyyn maantieteelliseen tai aihekohtaiseen kysymykseen, mukaan lukien rajoittavat toimenpiteet.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 215 artiklan mukaan neuvosto voi toteuttaa luonnollisiin tai oikeushenkilöihin, ryhmiin tai muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä tai hyväksyä toimenpiteitä, joilla kokonaan tai osittain keskeytetään talous- ja rahoitussuhteet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa SEU 29 artiklan mukaisesti tehdyn päätöksen perusteella. Jäsenvaltioilla olisi oltava käytössään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia unionin rajoittavista toimenpiteistä annettujen neuvoston asetusten rikkomisesta.
- (3) Tämä päätös kattaa vain unionin rajoittavat toimenpiteet, jotka unioni on hyväksynyt SEU 29 artiklan tai SEUT 215 artiklan perusteella, kuten varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämistä koskevat toimenpiteet, varojen ja taloudellisten resurssien saataville asettamista koskeva kielto ja unionin jäsenvaltion alueelle saapumista koskeva kielto sekä alakohtaiset taloudelliset toimenpiteet ja aseidenvientikiellot.

- (4) Jäsenvaltioilla on oltava käytössään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisesta. Kyseisten seuraamusten on myös koskettava unionin rajoittavien toimenpiteiden kiertämistä.
- (5) Komissio varmistaa jäsenvaltioiden ja unionin virastojen välisen koordinoinnin Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan yhteydessä hyväksytyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden täytäntöönpanossa, ja se on arvioinut rajoittavien toimenpiteiden ja rikosoikeudellisten toimenpiteiden välistä vuorovaikutusta.
- (6) SEUT 83 artiklan 1 kohdassa ei tällä määrätä unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen ja seuraamusten määrittelyä koskevien vähimmäissääntöjen säätämisestä, koska niiden rikkominen ei varsinaisesti vielä kuulu kyseisessä artiklassa lueteltuihin rikollisuuden aloihin. SEU 83 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tällä hetkellä luetellut rikollisuuden alat ovat terrorismi, ihmiskauppa, naisten ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, laiton huumausainekauppa, laiton asekauppa, rahanpesu, lahjonta, maksuvälineiden väärentäminen, tietokonerikollisuus ja järjestäytynyt rikollisuus. Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen voi kuitenkin joissakin tapauksissa liittyä rikoksiin, jotka kuuluvat johonkin lueteltuun rikollisuuden alaan, kuten terrorismiin tai rahanpesuun.

- (7) SEUT 83 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa määrätään erityisestä menettelystä, jonka avulla neuvosto voi määritellä uusia rikollisuuden aloja. Tämä on mahdollista vasta sen jälkeen, kun on arvioitu huolellisesti perussopimuksessa määrättyjä perusteita, joissa otetaan huomioon menettelyn poikkeuksellisuus. Venäjän Ukrainaan kohdistamaa hyökkäyssotaa seuranneet rikolliset tapahtumat ovat poikkeuksellisia olosuhteita.
- (8) SEUT 83 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut edellytykset, jotka koskevat rikollisuuden alan rajatylittävää ulottuvuutta eli rikosten luonnetta tai vaikutuksia ja erityistä tarvetta torjua niitä yhteisin perustein, liittyvät toisiinsa, eikä niitä voida arvioida erikseen.
- (9) Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen olisi määriteltävä rikollisuuden alaksi, jotta voidaan varmistaa rajoittavia toimenpiteitä koskevan unionin politiikan tehokas täytäntöönpano. Suurin osa unionin jäsenvaltioista on jo luokitellut unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen rikokseksi. Joillakin jäsenvaltioilla, jotka luokittelevat rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen rikokseksi, on käytössä laajat määritelmät, kuten "YK:n ja EU:n pakotteiden rikkominen" tai "EU:n asetusten rikkominen", kun taas toisilla jäsenvaltioilla on yksityiskohtaisempia säännöksiä, esimerkiksi luettelo siitä, mikä on kiellettyä toimintaa. Edellytykset, joiden mukaan menettely kuuluu rikoslainsäädännön soveltamisalaan, vaihtelevat eri jäsenvaltiossa, mutta ne yleensä liittyvät niiden vakavuuteen (vakava rikkominen) taikka ne määritellään laadullisesti (tahallisuus tai törkeä huolimattomuus) tai määrällisesti (vahinko).

- (10) Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen on erityisen vakava rikollisuuden ala, joka vastaa vakavuudeltaan SEUT 83 artiklan 1 kohdassa lueteltuja rikollisuuden aloja, koska se voi pitkittää kansainväliseen rauhaan ja turvallisuuteen kohdistuvia uhkia, heikentää demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien lujittamista ja tukemista ja aiheuttaa merkittäviä taloudellisia, sosiaalisia, yhteiskunnallisia ja ympäristöön liittyviä vahinkoja. Tällaisten rikkomisten vuoksi henkilöt ja yhteisöt, joiden omaisuutta on jäädytetty tai joiden toimintaa on rajoitettu, voivat edelleen käyttää varojaan ja tukea järjestelmiä, joihin unionin rajoittavat toimenpiteet kohdistuvat, tai käyttää edelleen valtion varoja, joita on käytetty väärin. Vastaavasti unionin rajoittavien toimenpiteiden vastaisesti kaupankäynnin kohteena olleiden tavaroiden ja luonnonvarojen hyödyntämisestä saadut varat voivat tarjota järjestelmille, joihin kyseiset rajoittavat toimenpiteet kohdistuvat, mahdollisuuden ostaa aseita rikostensa tekemiseen. Lisäksi kaupankäyntiin liittyvien unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen voisi edistää luonnonvarojen laitonta hyödyntämistä lainkäyttöalueella, johon kyseiset rajoittavat toimenpiteet kohdistuvat.
- (11) Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto korosti Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1196 (1998), että on tärkeää lisätä asevientikieltojen tehokkuutta keinona vähentää sellaisten aseiden saatavuutta, joiden avulla voidaan osallistua aseellisiin selkkauksiin. Turvallisuusneuvosto myös kannusti valtioita harkitsemaan turvallisuusneuvoston asevientikieltopäätösten toteuttamista koskevien velvoitteidensa täytäntöönpanoa hyväksymällä lainsäädäntöä tai muita oikeudellisia toimenpiteitä, joiden perusteella turvallisuusneuvoston asettamien asevientikieltojen rikkominen olisi rikos.

- (12) Jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä on hyvin erilaisia määritelmiä ja seuraamuksia unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisesta, mikä myötävaikuttaa siihen, että seuraamusten täytäntöönpanon aste vaihtelee sen mukaan, missä jäsenvaltiossa rikkomiseen puututaan. Tämä heikentää unionin kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden turvaamista ja unionin yhteisten arvojen vaalimista koskevia tavoitteita. Siksi on erityinen tarve unionin tasolla toteutettaville yhteisille toimille, joilla puututaan unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen rikosoikeudellisin keinoin.
- (13) Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisilla on selvä ja toisinaan jopa luontainen rajatylittävä ulottuvuus. Sen lisäksi, että tällaisia rikkomisia voivat toteuttaa maailmanlaajuisesti toimivat luonnolliset henkilöt tai siihen osallistuvat maailmanlaajuisesti toimivat oikeushenkilöt, joissakin tapauksissa rajojen yli tapahtuva toiminta nimenomaisesti kielletään unionin rajoittavilla toimenpiteillä, kuten pankkipalvelujen rajoituksilla. Näin ollen niiden rikkomisen on itsessään rajojen yli tapahtuvaa toimintaa, joka edellyttää yhteisiä rajojen yli ulottuvia vastatoimia unionin tasolla.
- (14) Jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaiset unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomista koskevat erilaiset määritelmät ja seuraamukset estävät rajoittavia toimenpiteitä koskevan unionin politiikan johdonmukaista soveltamista. Ne voivat jopa johtaa rikoksentekijöiden oikeuspaikkakeinotteluun ja rankaisemattomuuden muotoon, koska he voisivat päättää harjoittaa toimintaansa jäsenvaltioissa, joissa unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen seuraamukset ovat vähemmän ankaria. Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisesta määrättävien seuraamusten yhdenmukaistaminen lisäisi tällaisten seuraamusten tehokkuutta, oikeasuhtaisuutta ja varoittavuutta.

- (15) Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen olisi sen vuoksi määriteltävä rikollisuuden alaksi SEUT 83 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, koska se täyttää kyseisessä artiklassa tarkoitetut edellytykset.
- (16) Unionin tasolla toteutettavilla yhteisillä toimilla edistettäisiin tasapuolisia toimintaedellytyksiä jäsenvaltioiden välillä ja tehostettaisiin lainvalvontaa ja oikeudellista yhteistyötä unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen torjumiseksi; tämän lisäksi sillä edistettäisiin maailmanlaajuisesti tasapuolisia toimintaedellytyksiä unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen liittyvässä lainvalvonnassa ja oikeudellisessa yhteistyössä kolmansien maiden kanssa.
- (17) Tämän päätöksen tavoite eli se, että unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen määritellään SEUT 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset täyttäväksi rikollisuuden alaksi, on saavutettava unionin tasolla. Siksi ehdotus noudattaa SEU 5 artiklassa määrättyä suhteellisuusperiaatetta. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (18) Ensimmäisessä vaiheessa on tarpeen määritellä unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen rikollisuuden alaksi SEUT 83 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, jotta toisessa vaiheessa voidaan antaa aineellista sekundaarilainsäädäntöä, jolla säädetään muun muassa unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä.

- (19) Tämä päätös ei perustamissopimuksessa määrättyjen lainsäädäntömenettelyjen mukaisesti vaikuta sen jälkeen toteutettuihin toimiin. Sillä ei etenkään määrätä tai estetä sellaisen sekundaarilainsäädännön soveltamisalaa ja sisältöä, jota ehdotetaan tämän päätöksen soveltamisen jälkeen.
- (20) On olennaisen tärkeää, että tällaista sekundaarilainsäädäntöä koskevat säädösehdotukset laaditaan paremman sääntelyn periaatteiden mukaisesti.
- (21) Erityisesti on kiinnitettävä asianmukaista huomiota kansallisten järjestelmien moninaisuuteen ja jäsenvaltioiden rikosoikeudellisten järjestelmien perusnäkökohtiin, mukaan lukien seuraamusten järjestäminen. Lisäksi on otettava asianmukaisesti huomioon perusoikeuksiin liittyvät suojatoimet, rikoksia koskeva taannehtivuuskiellon periaate, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 49 artiklassa vahvistetut laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate sekä rikosoikeuden täsmällisyyttä, selkeyttä ja ymmärrettävyyttä koskevat vaatimukset.
- (22) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

- (23) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on 29 päivänä kesäkuuta 2022 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (24) Jotta voidaan kiireellisesti antaa sekundaarilainsäädäntöä, jossa säädetään unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevat vähimmäissäännöt, tämän päätöksen olisi tultava voimaan kiireellisesti sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkominen on SEUT 83 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu rikollisuuden ala.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty ...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
